ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1998

Vyhlásené: 12.06.1998 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

171

ZÁKON

zo 14. mája 1998

o prístupe k informáciám o životnom prostredí

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

§ 1
Predmet úpravy

Tento zákon ustanovuje spôsob a podmienky na sprístupňovanie včasných a úplných informácií o stave životného prostredia a o príčinách a následkoch tohto stavu[1]) (ďalej len „informácia o životnom prostredí“), ktoré majú k dispozícii príslušné orgány štátnej správy, obce a iné právnické osoby alebo fyzické osoby určené týmto zákonom.

§ 2
Informácia o životnom prostredí

(1) Informáciou o životnom prostredí sa rozumie informácia v písomnej, obrazovej alebo zvukovej forme alebo informácia na inom hmotnom nosiči reprodukovateľnom technickými prostriedkami

a) o stave ovzdušia, vody, pôdy, lesa, horninového prostredia a stave živočíšstva a rastlinstva a ich biotopov vrátane vplyvu tohto stavu na zdravie ľudí, biologickú diverzitu[2]) a ekologickú stabilitu,[3])

b) o činnostiach a opatreniach, ktoré ohrozujú alebo poškodzujú životné prostredie alebo ho môžu ohroziť či poškodiť najmä emisiami (vrátane vypúšťania odpadových vôd), odpadmi, hlukom, energiou vrátane ionizujúceho žiarenia alebo vnášaním chemických a iných cudzorodých látok a činiteľov,

c) o vlastnostiach, množstvách a pôsobení emisií a imisií, odpadov, hluku, chemických látok alebo energie vrátane ionizujúceho žiarenia, ako aj ďalších látok a činiteľov, ktoré môžu znečisťovať alebo poškodzovať životné prostredie,

d) o činnostiach a opatreniach prijatých na ochranu životného prostredia vrátane administratívnych opatrení, plánov a programov na ochranu životného prostredia a na prevenciu ochrany zdravia ľudí, na ochranu biologickej diverzity a ekologickej stability,

e) ak tak ustanoví osobitný zákon.

(2) V prípade pochybnosti, či ide o informáciu o životnom prostredí, rozhodne Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“). Ak sa pochybnosť o informácii o životnom prostredí týka veci upravenej právnymi predpismi v pôsobnosti iného ústredného orgánu štátnej správy Slovenskej republiky,[4]) rozhodne ministerstvo po prerokovaní s týmto ústredným orgánom štátnej správy Slovenskej republiky.

§ 3
Sprístupnenie informácií o životnom prostredí

Sprístupnením informácií o životnom prostredí sa rozumie umožnenie voľného prístupu k jestvujúcim informáciám o životnom prostredí v súlade s týmto zákonom, najmä ich zverejnenie, poskytnutie na základe žiadosti, umožnenie nahliadnuť do materiálov a robiť z nich kópie a odpisy.

§ 4
Subjekty povinné sprístupňovať informácie o životnom prostredí

(1) Sprístupňovať informácie o životnom prostredí sú povinné orgány štátnej správy a obce (ďalej len „príslušný orgán“).

(2) Sprístupňovať informácie o životnom prostredí sú povinné aj

a) právnické osoby zriadené zákonom, právnické osoby zriadené[5]) alebo založené orgánom štátnej správy alebo obcou, ktoré plnia úlohy na úseku starostlivosti o životné prostredie,

b) fyzické osoby oprávnené na podnikanie a právnické osoby, ktoré na základe zmluvy s orgánom štátnej správy alebo s obcou plnia úlohy na úseku starostlivosti o životné prostredie, a to v rozsahu tejto zmluvy,

(ďalej len „organizácia“).

§ 5
Právo na sprístupnenie informácie o životnom prostredí

Právo na sprístupnenie informácie o životnom prostredí má každý bez preukázania právneho alebo iného záujmu alebo dôvodu, na ktorý informáciu požaduje, ak tento zákon neustanovuje inak.

§ 6
Dôvody nesprístupnenia alebo obmedzenia informácie o životnom prostredí

(1) Informácia o životnom prostredí alebo jej časť sa nesprístupní, ak je

a) predmetom štátneho alebo služobného tajomstva,[6])

b) sprístupnenie vylúčené osobitným zákonom,[7])

c) predmetom neskončeného súdneho konania alebo trestného konania.

(2) Sprístupnenie informácie o životnom prostredí alebo jej časti možno odmietnuť, ak

a) jej zverejnenie môže vážne ohroziť verejný poriadok,

b) by jej sprístupnenie mohlo ohroziť alebo poškodiť životné prostredie,

c) sa týka interných oznámení, riadiacich aktov alebo neskončených materiálov príslušného orgánu alebo organizácie,

d) žiadosť znamená zneužitie práva na sprístupnenie informácie o životnom prostredí, najmä ak sleduje získanie bázy dát príslušného orgánu alebo organizácie alebo neodôvodnene sťažuje ich činnosť, alebo je zjavne zameraná na získanie iných údajov než na informácie o životnom prostredí,

e) zo žiadosti ani po jej doplnení nie je zrejmý obsah alebo rozsah požadovanej informácie alebo ak žiadosť nebola doplnená na výzvu príslušného orgánu alebo organizácie (§ 9 ods. 2).

(3) Ak sa dôvod nesprístupnenia informácie o životnom prostredí podľa odsekov 1 a 2 vzťahuje len na časť informácie a zostávajúcu časť informácie možno oddeliť, sprístupní sa len táto časť. Ak časť informácie nemožno oddeliť, nesprístupní sa celá informácia.

§ 7
Ochrana obchodného tajomstva

(1) Pri žiadosti o sprístupnenie informácie o životnom prostredí, ktorým by mohlo byť porušené alebo ohrozené právo na obchodné tajomstvo,[8]) môže príslušný orgán alebo organizácia, ktoré majú informáciu sprístupniť, požiadať podnikateľa, ktorému prislúcha výlučné právo nakladať s obchodným tajomstvom, o vyjadrenie, či informácia je súčasťou jeho obchodného tajomstva, o súhlas s jej sprístupnením, prípadne o zdôvodnenie, prečo nemá záujem informáciu sprístupniť.

(2) Podnikateľ, ktorému prislúcha výlučné právo nakladať s obchodným tajomstvom, je povinný najneskôr v lehote dvoch týždňov od jej doručenia na takúto žiadosť odpovedať, a ak nesúhlasí so sprístupnením požadovanej informácie, uviesť príslušné dôvody. V prípade, že podnikateľ na žiadosť, ktorá mu bola preukázateľne doručená, v uvedenej lehote neodpovie, predpokladá sa, že so sprístupnením požadovanej informácie súhlasí.

(3) Za porušenie alebo ohrozenie obchodného tajomstva sa nepovažuje zmenšenie vážnosti podnikateľa na verejnosti oznámením jeho obchodného mena v súvislosti s činnosťou preukázateľne znečisťujúcou alebo poškodzujúcou životné prostredie.

(4) Ak príslušný orgán napriek zamietavému stanovisku podnikateľa podľa odseku 2 po zvážení verejného záujmu na sprístupnení informácie o životnom prostredí považuje jej sprístupnenie za odôvodnené, vydá o tom rozhodnutie podľa všeobecných predpisov o správnom konaní.[9]) Účastníkom tohto konania je len podnikateľ podľa odseku 2.

(5) Verejný záujem na sprístupnení informácie o životnom prostredí je daný, ak ide o informáciu týkajúcu sa závažného vplyvu na

a) zdravie ľudí,

b) životné prostredie vrátane biologickej diverzity a ekologickej stability,

c) svetové kultúrne a prírodné dedičstvo.[10])

(6) Ak organizácia napriek zamietavému stanovisku podnikateľa podľa odseku 2 považuje sprístupnenie informácie o životnom prostredí za odôvodnené, do jedného týždňa od prijatia tohto stanoviska podá príslušnému orgánu podnet na začatie konania podľa odseku 4. K podnetu pripojí žiadosť o sprístupnenie informácie o životnom prostredí, stanovisko podnikateľa podľa odseku 2 a svoje stanovisko. Zároveň o tomto podnete informuje žiadateľa o informáciu o životnom prostredí.

(7) Pri sprístupňovaní informácie o životnom prostredí na základe rozhodnutia podľa odsekov 4 až 6 príslušný orgán alebo organizácia dbá na primeranú ochranu obchodného tajomstva.

§ 8
Ochrana záujmov tretích osôb

(1) Informáciu o životnom prostredí, ktorú odovzdá príslušnému orgánu alebo organizácii fyzická osoba alebo právnická osoba bez právnej povinnosti, možno sprístupniť len s jej predchádzajúcim súhlasom, ak si to pri odovzdaní informácie vyhradí.

(2) Za informáciu podľa odseku 1 sa nepovažuje informácia, ktorú bola tretia osoba povinná odovzdať podľa osobitných predpisov.[11])

(3) Na postup pri sprístupňovaní informácie podľa odseku 1 sa vzťahuje rovnako § 7.

§ 9
Žiadosť o sprístupnenie informácie o životnom prostredí

(1) Žiadosť o sprístupnenie informácie o životnom prostredí možno podať písomne alebo iným technicky porovnateľným spôsobom (najmä telegraficky alebo faxom); ústne alebo telefonicky spravidla na oznámenie aktuálnych, denne meraných hodnôt.

(2) Žiadosť musí byť dostatočne určitá, musí z nej byť zrejmé, najmä kto ju podáva, ako aj obsah a rozsah požadovanej informácie o životnom prostredí. Ak je žiadosť neúplná, príslušný orgán alebo organizácia vyzve žiadateľa, aby ju v lehote 15 dní od doručenia výzvy doplnil. Poučí ho aj o právnych následkoch nedoplnenia žiadosti [§ 6 ods. 2 písm. e)].

§ 10
Formy sprístupnenia informácie o životnom prostredí

(1) Informácia o životnom prostredí sa sprístupní vo forme účelnej pre konkrétny prípad najmä ústnou alebo písomnou odpoveďou, odovzdaním odpisu alebo kópie, umožnením nahliadnutia do materiálov alebo odkazom na publikáciu, v ktorej je požadovaná informácia zverejnená.

(2) Pri určovaní formy sprístupnenia príslušný orgán alebo organizácia prihliada najmä na formu žiadosti, rozsah a obsah požadovanej informácie, na svoje možnosti a na ďalšie okolnosti konkrétneho prípadu.

(3) Ak príslušný orgán alebo organizácia požadovanou informáciou o životnom prostredí nedisponuje, oznámi to bez zbytočného odkladu žiadateľovi s prípadným uvedením miesta, kde by sa mala takáto informácia nachádzať.

§ 11
Lehoty a podmienky sprístupnenia informácie o životnom prostredí

(1) Informácia o životnom prostredí sa sprístupní bez zbytočného odkladu, najneskôr však v lehote dvoch mesiacov od doručenia žiadosti alebo od jej doplnenia podľa § 9 ods. 2. Ak túto lehotu nemožno dodržať, príslušný orgán alebo organizácia o tom žiadateľa bez zbytočného odkladu upovedomí a uvedie dôvody a náhradnú lehotu, v ktorej informáciu sprístupní.

(2) Pri sprístupňovaní informácie o životnom prostredí príslušný orgán alebo organizácia zabezpečí ochranu tých informácií, ktoré sa nesprístupňujú alebo ktorých sprístupnenie je obmedzené (§ 6 až 8).

(3) Pri sprístupňovaní informácie o životnom prostredí príslušný orgán alebo organizácia uvedú jej zdroj, ak im je známy, prípadne či informácia zodpovedá príslušným štandardom.[12])

§ 12
Postup pri nesprístupnení informácie o životnom prostredí

(1) Ak príslušný orgán alebo organizácia požadovanú informáciu o životnom prostredí úplne alebo čiastočne nesprístupní z dôvodov uvedených v § 6 až 8, oznámi to v lehote podľa § 11 ods. 1 žiadateľovi, uvedie dôvod nesprístupnenia alebo obmedzenia sprístupnenia informácie a poučí žiadateľa o jeho práve podľa odsekov 2, 3 a 5.

(2) Ak žiadateľ nesúhlasí so spôsobom vybavenia svojej žiadosti príslušným orgánom, môže do 30 dní od oznámenia podľa odseku 1 podať príslušnému orgánu návrh na začatie konania o sprístupnenie informácie o životnom prostredí.

(3) Ak žiadateľ nesúhlasí so spôsobom vybavenia svojej žiadosti organizáciou, môže do 30 dní od oznámenia podľa odseku 1 podať návrh na začatie konania o sprístupnenie informácie o životnom prostredí príslušnému orgánu, ktorý

a) zriadil, založil alebo riadi túto organizáciu [§ 4 ods. 2 písm. a)], alebo

b) uzatvoril zmluvu s touto organizáciou [§ 4 ods. 2 písm. b)].

(4) Ustanovenia odsekov 2 a 3 platia rovnako aj v prípade nečinnosti príslušného orgánu alebo organizácie. Lehota 30 dní začína plynúť dňom, keď uplynula lehota na vybavenie žiadosti o poskytnutie informácie o životnom prostredí (§ 11 ods. 1).

(5) Neuplatnením práva na začatie konania podľa odsekov 2 až 4 toto právo zaniká.

§ 13
Úhrada nákladov

(1) Informácia o životnom prostredí sa sprístupní za úhradu nákladov vynaložených na jej sprístupnenie.

(2) Úhrada nákladov sa neplatí v prípadoch ustanovených osobitným predpisom[13]) alebo ak sa žiadateľ o informáciu iba odkazuje na verejne prístupné publikácie alebo informácie.

(3) Príslušný orgán alebo organizácia, ktoré sprístupňujú informáciu, môžu upustiť od požadovania úhrady, ak táto v jednotlivom prípade nepresiahne sumu 100 Sk.

(4) V odôvodnených prípadoch môže príslušný orgán alebo organizácia požadovať zaplatenie úhrady pred sprístupnením informácie o životnom prostredí.

(5) Odsek 1 sa nevzťahuje na sprístupňovanie informácií o životnom prostredí podľa § 14 a 16.

(6) Ceny publikácií a iných prenosných médií obsahujúcich informácie o životnom prostredí nie sú odsekmi 1 až 3 dotknuté.

(7) Podrobnosti o spôsobe určenia úhrady podľa odseku 1 a o jej uhrádzaní vrátane odôvodnených prípadov podľa odseku 4 ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 14
Zverejňovanie informácií o znečisťovaní životného prostredia

(1) Fyzická osoba oprávnená na podnikanie alebo právnická osoba, ktorá je podľa osobitných predpisov alebo rozhodnutí vydaných na ich základe povinná merať množstvo určeného druhu vypúšťanej látky (emisie) do ovzdušia alebo do vôd alebo sledovať iný vplyv ňou prevádzkovaného zariadenia na životné prostredie, je povinná zverejňovať výsledky týchto meraní a sledovaní vo všeobecne zrozumiteľnej forme a na všeobecne ľahko prístupnom mieste pravidelne do 10 dní po uplynutí každého mesiaca, v ktorom mala takúto povinnosť, a súhrnne do 30 dní po uplynutí kalendárneho roka.

(2) Zo zverejnených výsledkov meraní a sledovaní musí byť zrejmé, aké znečistenie životného prostredia príslušné zariadenie spôsobilo a v akom vzťahu boli namerané hodnoty k zákonným alebo povoleným limitným hodnotám.

(3) Povinnosť neodkladne informovať verejnosť podľa tohto zákona má aj fyzická osoba oprávnená na podnikanie alebo právnická osoba, ktorá spôsobila vážne ohrozenie alebo poškodenie životného prostredia najmä v dôsledku prevádzkovej nehody (havárie), požiaru alebo dopravnej nehody. V informácii uvedie v rozsahu, v akom jej je známy, stručný opis nehodovej udalosti, príčiny jej vzniku, mieru a rozsah poškodenia alebo ohrozenia životného prostredia, prípadne jeho jednotlivých zložiek, a prijaté nápravné opatrenia. Forma a rozsah informovania verejnosti musia zodpovedať druhu, vážnosti a rozsahu ohrozenia alebo poškodenia životného prostredia a možnostiam povinnej osoby.

(4) Splnením povinnosti podľa odseku 3 nie je dotknutá oznamovacia povinnosť ani iné povinnosti podľa osobitných predpisov.[14])

§ 15
Sankcie

(1) Slovenská inšpekcia životného prostredia (ďalej len „inšpekcia“) môže uložiť pokutu do 500 000 Sk fyzickej osobe oprávnenej na podnikanie alebo právnickej osobe, ak

a) nezverejňuje výsledky meraní a sledovaní spôsobom alebo v lehotách podľa § 14 ods. 1,

b) ňou zverejnené výsledky meraní a sledovaní neobsahujú údaje podľa § 14 ods. 2 alebo obsahujú nepravdivé údaje,

c) nesplní povinnosť informovať verejnosť v lehote, rozsahu alebo spôsobom ustanovenými v § 14 ods. 3.

(2) Pri určovaní výšky pokuty podľa odseku 1 sa prihliada najmä na závažnosť a čas trvania protiprávneho konania a na rozsah a mieru hroziacej alebo spôsobenej škody.

(3) Inšpekcia môže v rozhodnutí o uložení pokuty súčasne povinnému uložiť, aby v určenej lehote vykonal opatrenia na nápravu následkov protiprávneho konania, za ktoré bola pokuta uložená. Ak povinný v určenej lehote tieto opatrenia nevykoná, možno mu uložiť ďalšiu pokutu až do výšky dvojnásobku uloženej pokuty, a to aj opätovne.

(4) Pokutu podľa odseku 1 možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa inšpekcia dozvedela o porušení povinnosti, najneskôr však do troch rokov odo dňa, keď došlo k porušeniu povinnosti.

(5) Pokutu podľa odseku 3 možno uložiť do jedného roka odo dňa, keď sa mala povinnosť uložená v rozhodnutí podľa odseku 3 splniť. Uložením pokuty nezaniká povinnosť vykonať opatrenie na nápravu.

(6) Pokuta je splatná do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bola uložená, ak v tomto rozhodnutí nie je určená dlhšia lehota jej splatnosti.

(7) Pokuty podľa odsekov 1 a 3 sú príjmom štátneho rozpočtu.

§ 16
Správa o stave životného prostredia

(1) Ministerstvo za každý rok zverejní správu o stave životného prostredia v Slovenskej republike. Príslušné ústredné orgány štátnej správy Slovenskej republiky[4]) mu poskytnú potrebné podklady.

(2) Správu podľa odseku 1 vydá ministerstvo do 15. decembra nasledujúceho roka. Príslušné ústredné orgány mu poskytnú podklady do 31. augusta nasledujúceho roka.

(3) Správa podľa odseku 1 bude prístupná na ministerstve, na inšpekcii, ako aj na krajských úradoch a na okresných úradoch.

§ 17
Konanie

Všeobecné predpisy o správnom konaní,[9]) s odchýlkami uvedenými v tomto zákone, sa vzťahujú len na konanie podľa § 2 ods. 2, § 7 ods. 4, § 8 ods. 3, § 12 ods. 2 až 4 a § 15.

§ 18
Zrušovacie ustanovenie

Zrušujú sa § 14 a § 18 ods. 2 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí.

§ 19
Účinnosť

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. septembra 1998.

Ivan Gašparovič v. r.

Vladimír Mečiar v. r.

1) Čl. 45 Ústavy Slovenskej republiky.

2) Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 34/1996 Z. z. o uzavretí Dohovoru o biologickej diverzite.

3) § 4 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí.

4) Zákon Slovenskej národnej rady č. 347/1990 Zb. o organizácii ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

5) § 16 ods. 4 a § 21 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 386/1996 Z. z.

6) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 100/1996 Z. z. o ochrane štátneho tajomstva, služobného tajomstva, o šifrovej ochrane informácií a o zmene a doplnení Trestného zákona v znení neskorších predpisov.

7) Napríklad zákon č. 383/1997 Z. z. Autorský zákon a zákon, ktorým sa mení a dopĺňa Colný zákon v znení neskorších predpisov a zákon č. 52/1998 Zb. o ochrane osobných údajov v informačných systémoch.

8) § 17 až 20 Obchodného zákonníka v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 249/1994 Z. z.
§ 122 Trestného zákona v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 100/1996 Z. z. a zákona č. 13/1998 Z. z.

9) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).

10) Oznámenie Federálneho ministerstva zahraničných vecí č. 159/1991 Zb. o dojednaní Dohovoru o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva.

11) Napríklad § 8 až 13 zákona č. 138/1973 Zb. o vodách (vodný zákon), § 35, 58 a 60 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení zákona č. 262/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 199/1995 Z. z. a zákona č. 229/1997 Z. z. (úplné znenie č. 109/1998 Z. z.), § 4 až 8 a § 10 zákona č. 61/1977 Zb. o lesoch v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 183/1993 Z. z., § 5, 6 a 8 zákona č. 238/1991 Zb. o odpadoch, § 6 a 7 zákona č. 309/1991 Zb. o ochrane ovzdušia pred znečisťujúcimi látkami (zákon o ovzduší) v znení zákona č. 218/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 148/1994 Z. z. a zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 256/1995 Z. z., § 12 a 27 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 272/1994 Z. z. o ochrane zdravia ľudí v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 290/1996 Z. z., § 7,9,13 až 20 a § 25 až 32 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 287/1994 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

12) § 6 ods. 2 písm. c), § 7 ods. 2 a § 10 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 261/1995 Z. z. o štátnom informačnom systéme.

13) Napríklad § 17 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z., § 18 zákona Slovenskej národnej rady č. 322/1992 Zb. o štátnej štatistike v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1996 Z. z. a § 32 zákona č. 71/1967 Zb.

14) Napríklad § 5 zákona Slovenskej národnej rady č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe v znení zákona Slovenskej národnej rady č. 499/1991 Zb., § 7 ods. 1 písm. b) zákona č. 309/1991 Zb. v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 148/1994 Z. z., § 8 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, § 51 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 315/1996 Z. z. o premávke na pozemných komunikáciách.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.